

HORNICKÉ MUZEUM PŘÍBRAM

Příbram – Březové Hory

BERGBAUMUSEUM PŘÍBRAM

Příbram – Březové Hory

MINING MUSEUM PŘÍBRAM

Příbram – Březové Hory

Náměstí Hynka Kličky 293, Příbram VI – Březové Hory, 261 01 Příbram I, Česká republika
tel.: +420 318 626 307, +420 318 633 138, +420 318 626 675, +420 318 622 566, fax: +420 313 120 625
e-mail: info@muzeum-pribram.cz, internetové stránky: www.muzeum-pribram.cz

V Příbrami 31. 12. 2013

Zpráva o činnosti Hornického muzea Příbram, příspěvkové organizace a komentář k vyhodnocení hospodaření za rok 2013

I. Vyhodnocení plnění úkolů z hlavní činnosti

Pracoviště společenských věd

- **archeologické pracoviště** realizovalo záchranné **archeologické výzkumy** v regionu s ohledem na aktuálně probíhající stavební činnost, mimo jiné v obci Obory v souvislosti s budováním kanalizace – výzkum sídliště z mladší doby bronzové; pokračoval průzkumu vývoje struktury osídlení regionu s akcentem na zaniklé středověké vesnice a sídla drobné šlechty Příbramska – vyhledávání a rešerše pramenů a literatury, lokace, zaměření, povrchový průzkum (ve spolupráci s Českou společností archeologickou); pokračoval průzkum a dokumentace nedokončeného hradu v lokalitě Pačíska, k. ú. Doubravice na Sedlčansku (plošná modelace terénu, další prospekce k získání datačního materiálu); terénní prospekce reliktních historických popravišť v příbramském regionu
- archeologické pracoviště HM Příbram navázalo i v r. 2013 na předchozí spolupráci s Vysokou školou chemicko–technologickou v Praze v metalografickém výzkumu vybraných muzejních sbírkových předmětů
- výsledky archeologických bádání byly prezentovány v tisku, formou přednášek, exkurzí a v rámci **výstav** – v r. 2013 to byly tyto výstavní projekty: „**Jak se dělá krása**“ dokumentující keltské šperkařství (výstavní sál dolu Vojtěch, do 15. 3. 2013); „**Příbramské stříbro**“ prezentující platidla a mince s vazbou na historii hornictví na Příbramsku (výstavní sál dolu Vojtěch, 1. 6. – 1. 9. 2013) a dále byla připravována výstava věnovaná době železné na Příbramsku s názvem „**Tajemství dámy s náhrdelníkem...**“ (plánovaná v termínu 3. 6. – 31. 10. 2014, výstavní sál dolu Vojtěch, včetně interaktivních dílen pro děti); v souvislosti s výstavní činností poskytlo archeologické pracoviště HM Příbram sbírkové předměty týkající se prehistorie lokality Hrazany na **mezinárodní výstavu s názvem “Cesty bohů – tajemný svět Baltů”** pořádanou Moravským zemským muzeem Brno v součinnosti s národními

muzei z Litvy, Lotyšska, Estonska, Polska, s Masarykovou univerzitou Brno a dalšími subjekty (3. 12. 2013 – 28. 9. 2014); HM Příbram zapůjčilo sbírkové předměty na reprezentativní výstavu pořádanou Prácheňským muzeem v Písku ve spolupráci s Hornickým muzeem Příbram věnovanou středověkým kachlům (12 unikátních exponátů z Příbrami); na tomto expozičním projektu se spolupodílí dalších více než deset odborných pracovišť z ČR; projekt má název „**Obrazový svět pozdního středověku – gotické kamnové kachle**“ (v HM je výstava plánována v termínu 30. 1. – 30. 4. 2014); v rámci **přednáškové nabídky** pro školy byla na rok 2013 připravena tato témata: „Móda v proměnách staletí“ (proměny módních trendů od raného středověku po baroko, móda dámská, pánská, archeologické nálezy s tím související), „Jídlo a pití v minulosti“ (jak a co vařili a jedli naši předkové v průběhu staletí od pravěku po novověk), „Seznamte se s archeologií“ (odpověď na otázku, co se vlastně skrývá pod pojmem archeologie, archeologický výzkum, co se děje se získanými nálezy, určování datace atd.); HM zajistilo **exkurze na známé archeologické lokality** Příbramska (Plešivec, Hrazany); nabídklo **workshopy a dílny** s názvem „Za tajemstvím textilu“ (praktická dílna s výkladem o oděvech našich předků, s možností vyzkoušet si různé textilní techniky – tkaní na karetkách, na stavu, předení nití z ovčí vlny atd.) a „Pravěká a raně středověká řemesla“ (modelace keramiky, drčení obilí apod.)

- HM Příbram připravovalo materiály určené k pokračování repase stálé expozice „Z dějin příbramského hornictví“ situované v cáchovně Ševčinského dolu
- HM Příbram zajistilo v r. 2013 spoluúčast na aktualizaci Archeologické databáze ČR (AD ČR; Archeologický ústav AV ČR Praha – za rok 2012) a podílelo se na aktualizaci Státního archeologického seznamu ČR (SAS ČR; Národní památkový ústav Praha – za r. 2012)
- **pracoviště historiků** připravilo v Památníku Vojna v Galerii ORBIS PICTUS: **EUROPA** doplnění další části **mezinárodní výstavy** moderního výtvarného umění – tzv. „**Nekonečné plátno**“ představující kolekci na sebe navazujících obrazů umělců z **16 zemí světa** v délce 200 metrů; dále zde byla prezentována **mezinárodní výstava** s názvem „**Individualita a totalita**“ – soubor děl sochařů čtyř postkomunistických zemí střední a východní Evropy (**Slovensko, Polsko, Rusko a ČR**)
- z dalších **tematických výstav** v Památníku Vojna je možné uvést tyto tituly: „Ani gram uranu sovětským okupantům“, události ze srpna roku 1968 v Příbrami na dobových fotografiích a dokumentech dle scénáře ředitele HM (2. 1. – 28. 4. 2013; 3. 9. – 31. 12. 2013); „Jiří Sozanský – Vzestup“, sochařské dílo symbolizující touhu člověka po svobodě (2. 1. – 31. 12. 2013); „NATO – svoboda i odpovědnost“ – věnováno historii Aliance a účasti ČR na její činnosti (3. 4. – 28. 10. 2013); „Osobnosti 1., 2. a 3. odboje“ (3. 4. – 28. 10. 2013); „Kresby z vězení Otmara Olivy“, výběr z děl vzniklých v letech 1979–1981 během internace autora ve věznicí Plzeň – Bory v souvislosti s činností Charty 77 (3. 4. – 31. 12. 2013); „Josef Toufar – kněz a mučedník z Číhoště“, výstava dokumentující krutý osud oběti politické perzekuce z řad církve po únoru 1948 (1. 5. – 30. 6. 2013); „Nové sdružení pražských umělců“, pokračující výstavní projekt navazující na předchozí prezentace a zaměřený na moderní výtvarná díla (2. 7. – 1. 9.

2013); „Socialistický realismus v architektuře“, výstava představující jeden z architektonických stylů totalitního období (9. 7. – 1. 9. 2013)

- v rámci **oficiální návštěvy** Příbramska zavítal dne 12. 2. 2013 do Památníku Vojna **europoslanec Dr. Libor Rouček**, který od r. 1977 působil v emigraci a tam mimo jiné od roku 1988 pracoval jako redaktor Hlasu Ameriky ve Washingtonu; od r. 1998 zastával pozici mluvčího vlády ČR, která svým Usnesením č. 609 z r. 1999 rozhodla o vybudování Památníku Vojna
- v rámci **Mezinárodního dne památek a sídel** (18. 4. 2013) uspořádalo HM v Památníku Vojna prohlídky areálu s doprovodným programem a za zvýhodněné vstupné
- v rámci **Mezinárodního dne muzeí** (17. 5. 2013) byl v Památníku Vojna zahájen **provoz důlního vláčku**, jako součást interaktivní expozice „Uran v českých dějinách“, a zároveň byl veřejnosti představen nově vybudovaný „**Uranový geopark prof. Jiřího Krupičky**“ (mezinárodně uznávaného geologa, který byl v 50. letech 20. století žalářován jako politický vězeň v táboře Vojna a v r. 2013 se dožil 100 let), s prezentací hornin z příbramského uranového ložiska
- v rámci **Festivalu muzejních nocí** (18. 5. 2013, účast veřejnosti v počtu 100 osob) se uskutečnily v Památníku Vojna noční prohlídky s doprovodným programem tohoto bývalého vězeňského zařízení určeného v době totality zejména odpůrcům komunistického režimu
- HM Příbram zajistilo v areálu Památníku Vojna konání 16. výjezdního **zasedání tzv. Etické komise při Úřadu Vlády ČR** pro ocenění účastníků odboje a odporu proti komunismu, za účasti mimo jiné prof. Jana Sokola (18. 6. 2013); jako poděkování pozvala tato komise ředitele HM na slavnostní zasedání na Úřadu Vlády ČR dne 25. 2. 2014
- na základě Dohody o partnerství s Národním muzeem Praha v rámci spolupráce při řešení **tříletého vzdělávacího projektu „Dotkni se 20. století“** (realizace 2012–2014), spolufinancovaného Evropskou unií a zaměřeného na podporu výuky moderních českých a československých dějin 20. století v mezinárodních souvislostech, zorganizovalo HM Příbram spolu s Národním muzeem v Památníku Vojna **celostátní seminář pro učitele dějepisu ZŠ a SŠ** v rámci ČR s názvem „50. léta v Československu“ (20. 6. 2013), s odbornou prezentací ředitele HM a dalších pracovníků muzea
- v rámci **Dne památky obětí komunistického režimu** (výročí poprav y JUDr. Milady Horákové) se uskutečnila v Památníku Vojna **Mše svatá** za oběti totality; poté proběhl **křest knihy** s názvem „Malá velká žena – pocta Anně Kvapilové“ pojednávající o rodačce z Vysokého Chlumce na Příbramsku, účastníci protinacistického odboje a protikomunistického odporu po boku Milady Horákové, dekorované za hrdinské činy mimo jiné v r. 1990 Řádem T. G. Masaryka; knihu vydalo LIBRI PROHIBITI; součástí programu byla i přednáška ing. Adolfa Rázka na téma: „Páter Josef Toufar“ (27. 6. 2013, 40 účastníků z řad veřejnosti, akce pořádána zdarma); konáno ve spolupráci

s Úřadem dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu (ÚDV) SKPV Policie ČR, ústředím Konfederace politických vězňů ČR, Českou křesťanskou akademií a městysem Vysoký Chlumec

- v rámci **Dnů evropského dědictví** (13. 9. – 15. 9. 2013, 60 účastníků z řad veřejnosti) proběhlo v Památníku Vojna **setkání členů Klubu českých turistů ČR** a současně sem směřoval dálkový pochod s názvem „Po stopách prof. Josefa Hrabáka, zakladatele KČT v Příbrami“ (zároveň i významného představitele Vysoké školy báňské v Příbrami; pořádáno při příležitosti 180. výročí Hrabákova narození)
- historikové z Památníku Vojna se podíleli na zpracování podkladů k mezinárodnímu projektu „**Naučné stezky po stopách politických vězňů**“ spolufinancované **česko-německým sdružením** s názvem „V Evropě společně pro demokracii“, ve spolupráci s městem Příbram, pod záštitou hejtmána Středočeského kraje MVDr. Josefa Řiháka, starosty Příbrami Ing. Pavla Pikrta a kardinála Dominika Duky, arcibiskupa pražského, a s bavorským hornickým městem Bodenmais; stezka osazená informačními panely směřuje z Příbrami – Svaté Hory k Památníku Vojna a její slavnostní otevření se uskutečnilo za účasti hejtmána Středočeského kraje MVDr. Josefa Řiháka a ředitele HM dne 23. 11. 2013
- historikové se dále věnovali **zpracování vědeckovýzkumných úkolů** na téma pomníky a památníky **světových válek a odboje**, historie táborů nucených prací, vzpoura vězňů ve vězeňském zařízení Bytíz v r. 1968, životní osudy politických vězňů – útěkářů, dějiny 6. brigády Vnitřní stráže Ministerstva vnitra, osobnosti protikomunistického odporu a odboje, aj.; HM navrhlo Středočeskému kraji OV ČSBS Příbram na ocenění za péči o válečné hroby, návrh byl přijat a Ministerstvo obrany ČR se Středočeským krajem, jako vyhlášovatelé akce, předaly zástupcům této organizace Pamětní plaketu a Pamětní list; HM Příbram s OV ČSBS spolupracuje na této činnosti řadu let; slavnostního ceremoniálu 18. 11. 2013 se zúčastnila náměstkyně ministra obrany Mgr. Lenka Ptáčková Melicharová, hejtmán Středočeského kraje MVDr. Josef Řihák a ředitel HM
- v **Památníku Vojna** natočila Česká televize Praha část filmu režisérky Marty Novákové s názvem „**8 hlav šílenství**“ pojednávajícího osobitým způsobem o tragických osudech ruské básnířky Anny Barkové, která strávila většinu života v sovětských lágrech; titulní roli ztvárnila přední česká zpěvačka Aneta Langerová (natačení v únoru a říjnu 2013); Česká televize Praha natočila v Památníku Vojna film s názvem „**Piknik**“ režiséra Hynka Bočana a scénáristy Jiřího Stránského (někdejšího politického vězně žalářovaného mimo jiné i na Vojně), vyprávějící příběh bývalých politických vězňů, kteří se po letech setkávají na místě internace; hlavní role byly svěřeny Janu Třískovi, Ludku Munzarovi, Petru Kostkovi, Petru Nárožnému, Oldřichu Vlachovi, Ivě Janžurové, Jaroslavě Obermaierové, Ladislavu Mrkvičkovi, Františku Němcovi či Emilii Vašáryové a dalším známým hercům (natačení se uskutečnilo v srpnu 2013 a ČT 1 film odvysílala 23. 2. 2014)

- pokračovala činnost **pracovišť historiků** zaměřená na studium dobových materiálů, terénní průzkum a shromažďování dokladů týkajících se **dějin montánního podnikání a tradičních řemesel na Příbramsku** (vedle hornictví a hutnictví zejména betlémářství, řezbářství, hračkářství, voskařství, perníkářství a rozárnictví); pro rok 2013 bylo z **oblasti báňské historie** mimořádně významné **200. výročí zaražení Ševčinského dolu** – k tomuto jubileu přichystalo muzeum ve strojovně Ševčinského dolu dle scénáře ředitele HM a dalších spolupracovníků inovovanou expozici s názvem **“Mezinárodní význam březohorského rudního revíru a život na Březových Horách v 19. století”** přibližující nejvýznamnější období báňského podnikání na Příbramsku v 19. století, kdy se zde vytěžilo okolo 90 % zásob stříbra a olova v rámci tehdejšího Rakouska-Uherska a místní revír se zapsal do světových dějin hornictví (slavnostní zpřístupnění expozice veřejnosti proběhlo v rámci konání 24. prokopské pouti 7. 7. 2013, za účasti **4 300 návštěvníků**; akci byl přítomen též radní pro oblast kultury a památkové péče Středočeského kraje ing. Zdeněk Štefek a radní města Příbram ing. Juraj Molnár)
- ve spolupráci s Deutsches Bergbau-Museum Bochum se HM Příbram podílelo na vydání dalšího čísla **Internationale Bibliographie Aufsatzliteratur zur Montangeschichte** (Bibliografie příspěvků z oblasti montánní historie v rámci celého světa), HM Příbram zastoupené ředitelem zpracovává tuto bibliografii za ČR
- HM Příbram se prezentovalo s tematikou vývoje používání drátěných lan v hornictví – pořádáním putovní **mezinárodní výstavy** pojmenované „Historie drátěných těžních lan“, ve spolupráci s Bergarchiv Clausthal- Zellerfeld, SRN (instalace této výstavy v Wallfahrtsmuseum Neukirchen b. Hlg. Blut, SRN, do 12. 4. 2013, 1 100 návštěvníků; v Technikmuseum Magdeburg, SRN, 19. 4. – 19. 9. 2013, 1 615 návštěvníků; v Bergbaumuseum Oelsnitz/Erzgebirge, SRN, 22. 9. – 31. 12. 2013, 2 011 návštěvníků, akce pořádány zdarma)
- HM Příbram seznámilo zahraniční zájemce s historií příbramského hornictví a zdejšími muzejními expozicemi v rámci projektu s názvem „Museen stellen sich vor- Bergbaumuseum Pribram“ prostřednictvím **putovní výstavy „Hornické muzeum Příbram se představuje“** (instalované v Industriemuseum Brandenburg, SRN, 28. 3. – 31. 5. 2013, 1 213 návštěvníků, akce pořádána zdarma); celkem tyto výstavní projekty **zhlédlo v SRN 5 939 návštěvníků**
- na základě uzavření partnerské smlouvy s Bayerisches Staatsministerium für Wissenschaft , Forschung und Kunst-Haus der Bayerischen Geschichte Augsburg (SRN) s názvem **„Akademie für Natur und Industriekultur-Veranstaltungen“**, týkající se studia materiálů a prezentace výsledků bádání z oblasti česko-německých hornických památek a tradic, HM Příbram zajišťovalo v průběhu roku 2013 exkurze na téma „Bergbau mit Beginn der Industrialisierung“, „Moderner Bergbau“ pro účastníky tohoto projektu ze SRN a ČR
- HM Příbram jako řádný člen se zúčastnilo jednání **Středoevropské unie technických muzeí (MUT)**

- HM Příbram se zúčastnilo přednáškou a odbornou prezentací zpracovanou ředitelem HM celostátní konference věnované montánním památkám a cestovnímu ruchu s názvem „**České podzemí**“ (Loděnice – Chrustenice, 13. 4. 2013), pořádané o. s. Společností pro výzkum historického podzemí, Českou speleologickou společností a Českou centrálou cestovního ruchu – CzechTourism
- HM Příbram se zúčastnilo přednáškou ředitele HM na téma „Hornické muzeum se představuje“ mezinárodní konference s názvem „**Technická muzea**“ pořádané NTM Praha a Technickým muzeem Brno (7. 10. – 9. 10. 2013)
- HM Příbram se zúčastnilo přednáškou ředitele na téma „Báňský vodohospodářský systém březohorského rudního revíru“ („Die bergmännische Wasserwirtschaft im Birkenberger Erzrevier“) mezinárodní konference „Stříbrná Jihlava“ (10. 10. – 12. 10. 2013)
- HM Příbram se zapojilo spolu s městem Příbram do kulturního projektu v rámci konání **Hudebního festivalu Antonína Dvořáka** pořádáním tří vybraných koncertů v industriálních prostorách muzea (cáchozna dolu Anna: 2. 5. 2013 Kubínovo kvarteto, 14. 5. 2013 soubor Bona Fide Tango a 6. 6. 2013 Marko Pillo s cimbálovou kapelou, celkem 150 návštěvníků); HM Příbram uspořádalo ve spolupráci se Státním okresním archivem Příbram komponovaný program s názvem „**Staré hornické písně**“ (šachetní budova dolu Vojtěch, 17. 6. 2013, 80 platících posluchačů) s hudebním vystoupením Komorního smíšeného sboru Dr. Vladimíra Vepřeka a s komentářem o historii havířských písní a dějinách příbramského hornictví v podání ředitele HM a ředitelky archivu; HM Příbram zorganizovalo vystoupení Komorního pěveckého sboru Zdeňka Fouse pod vedením Mgr. Jarmily Krůtové s názvem „**Pěvecké tradice horníků**“ (šachetní budova dolu Vojtěch, 12. 9. 2013, 60 osob; 12. 12. 2013, 40 osob) při příležitosti **Dnů evropského dědictví a Dne památek techniky a průmyslového dědictví**, spojené s výkladem ředitele HM o dějinách příbramského hornictví; HM Příbram zastoupené ředitelem vystoupilo s odbornou přednáškou a prezentací na **mezinárodní konferenci** s názvem „**Muzeum a změna**“ (Praha 12. 11. – 14. 11. 2013) pořádanou AMG ve spolupráci s Ministerstvem kultury ČR, Národním muzeem a Českým výborem ICOM, akce se zúčastnila mimo jiné náměstkyně ministra kultury PhDr. Anna Matoušková a radní pro oblast kultury a památkové péče Středočeského kraje ing. Zdeněk Štefek
- muzeum pokračovalo v **dokumentaci událostí 1. a 2. světové války** na Příbramsku (probíhá pasportizace pomníků a památníků obětí válek z příbramského regionu – ve spolupráci s Českým svazem bojovníků za svobodu, Vojenským historickým ústavem Praha, Státním okresním archivem Příbram a Středočeským krajem); tento materiál bude publikován ve zvláštním čísle sborníku Podbrdsko; HM Příbram bylo jako tradičně jedním ze spolupořadatelů rekonstrukce historické poslední bitvy 2. světové války v Evropě u Slivice nedaleko Milína a kulturního programu s názvem „**Slivice 2013**“ konaného 11. 5. 2013 (**5 300 diváků**, akce pořádána zdarma), připomínajícího výročí posledního vojenského střetnutí konce 2. světové války v Evropě z 11. 5. na 12. 5. 1945, akci byla přítomna náměstkyně ministra obrany Mgr. Lenka Ptáčková

Melicharová, hejtman Středočeského kraje MVDr. Josef Řihák a radní pro oblast kultury a památkové péče Středočeského kraje Ing. Zdeněk Štefek; HM Příbram zastoupené ředitelem se zúčastnilo pietního aktu a následné konference (s referátem) věnované **70. výročí násilného vystěhování Sedlčanska** v době 2. světové války (Sedlčany, 10. 10. 2013); muzeum průběžně zpracovávalo dokumentaci týkající se protikomunistického odporu a odboje po únoru 1948 (ve spolupráci s Konfederací politických vězňů ČR, ÚDV Policie ČR, Muzeem III. odboje Příbram, Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR Praha apod.) s možností využití v rámci činnosti Památníku Vojna i mimo jeho rámec; historici, archeologové a přírodovědci HM Příbram se podíleli rešeršemi a odbornou oponenturou na přípravě obsahové náplně **naučné stezky s názvem „Z Jinec na Olymp Brd“** a Turistického průvodce naučnou stezkou – realizované městysem Jince za finanční podpory Středočeského kraje – Fondu rozvoje cestovního ruchu a podpory podnikání (slavnostně zpřístupněné v červnu 2013); ředitel HM přispěl odbornou expertizou k realizaci **„Naučné stezky opata ThDr. Methoda Jana Zavorala“** v okolí Slapské přehrad, věnované významnému představiteli boje za svobodu a demokracii v regionu, projekt řešen ve spolupráci s Českým svazem ochránců přírody a třemi přilehlými obcemi – Chotilsko, Radíč, Křečovice (slavnostní zpřístupnění na Hrazanech 6. 7. 2013); historikové se prezentovali v odborném tisku, v médiích, v rámci přednáškové a výstavní činnosti (mimo jiné na projektu „Ani gram uranu sovětským okupantům“ – výstava historických dokumentů k událostem z r. 1968 v Příbrami zpracovaná ředitelem HM)

- **etnografické pracoviště** uskutečnilo v areálu **Skanzenu Vysoký Chlumeč** rozšíření expoziční nabídky veřejnosti v historickém obytném domu z Jíví z 18. stol. získaném v rámci projektu **ROP NUTS II Střední Čechy**, stálou prezentační výstavou o odborné spolupráci muzea při budování tohoto skanzenu, a v roubené polygonální stodole z Podolí u Vojkova ze 17. stol. s expozicí **„Zemědělské stroje a nářadí II“**
- ve Skanzenu Vysoký Chlumeč byly dále instalovány **dlouhodobé tematické výstavy**: „Vltava, Sedlčansko a Sedlecko v díle českých krajinářů“ – dům z Mašova; „Střední Povltaví v díle Karla Rampla“ – dům z Obděnic; „Sekyry v životě vesnického člověka“ – dům z Mašova; „Nejstarší roubené chalupy“ – dům z Mašova; „Orebné nářadí“ – stodola z Mašova; „Historické pračky a mandly“ – špýchar z Počepic; „Truhlářská a sekernická dílna“ – mlýn z Radešic; **„Zemědělské stroje a nářadí I.“** – stodola ze Záběhlé; „Dostala se pod čepec“ – dům z Jíví (prezentace 1. 6. – 1. 9. 2013)
- v **Muzeu Špýchar** v Prostřední Lhotě se realizovaly tyto výstavy: „Nepatří do starého železa“ (6. 4. – 31. 10. 2013) – historické železářské zboží; „Kapličky, kříže a boží muka na Novoknínsku“; „Poutní místa na Příbramsku“; „Střední Povltaví ve fotografii Čenka Habarta“; „Z historie triatlonu na Slapech“ (6. 7. – 31. 10. 2013); Betlém řezbářského mistra Jana Vokouna z Třebechovic“ (21. 12. – 23. 12. 2013, spojené s dražbou uměleckých fotografií Ing. Jiřího Bendla na podporu Dětského domova, o.p.s. v Korkyni)
- v Chotilském muzeu byla slavnostně zpřístupněna **stálá expozice s názvem „Z historie staré Vltavy v okolí Chotilska“** (26. 4. 2013) – se zaměřením zejména na

problematiku těžby povltavské žuly a zlata, zároveň proběhla prezentace stejnojmenné knihy z autorské dílny ředitele HM Příbram a kolektivu spolupracovníků

- v **Muzeu zlata Nový Knín** uskutečnilo HM Příbram doplnění a rozšíření expozice týkající se **historie těžby a zpracování zlata** na Novoknínsku
- v podmínkách HM Příbram byl kladen akcent zejména na otázku **hornického folkloru** a příbramského **beltémářství** (dlouhodobě probíhá např. zpracování katalogu příbramských historických řezbářů z 19. stol. – 1. pol. 20. stol. a dokumentace historických i současných betlémů na Příbramsku); pozornost byla věnována též lidovému loutkářství a místní výrobě hraček, jakož i některým dalším zdejšími **tradičním řemeslům** (voskařství, rozárnictví, perníkářství, řezbářství, hračkářství, tiskařství – tisk starých kalendářů, papírových betlémů, svatých obrázků atd.); speciální zájem byl upřen k problematice vzniku a prodeje poutního zboží v kontextu s **dějinyami poutního místa Svaté Hory**; předmětem badatelského zájmu bylo též všední oblečení 18. a počátku 19. století; **soustavná vědeckovýzkumná činnost byla z regionálního hlediska zaměřena vedle Podbrdsko k oblasti středního Povltaví** – mimo jiné zpracováním historie staveb přenesených do MVS Vysoký Chlumeč a terénní dokumentací dalších **objektů lidového stavitelství**, studiím kresebných i jiných materiálů atd.; pokračovala spolupráce s dendrochronologickou laboratoří Ústavu nauky o dřevě Mendelovy univerzity Brno a dalšími odbornými pracovišti
- v rámci péče o sbírkový fond proběhla úprava deponitáře etnografického textilu situovaného v cáčovně Ševčinského dolu
- výsledky etnologických **bádání** a výzkumů byly zveřejňovány rovněž formou **přednášek**; sledovaná tematika nabízena prostřednictvím **interaktivních dílen** (např. ve Skanzenu Vysoký Chlumeč v rámci seriálu **předváděcích dnů vybraných řemeslných činností** s názvem „Šikulové I a II“ – za účasti celkem 300 osob, nebo při „Dnu řemesel“ – **2 100 osob**), **exkurzemi, publikační činností a podobně** (např. ve spolupráci s o. s. Centrum pro rodinu se uskutečnilo ve Skanzenu dne 4. 10. 2013 autorské čtení a křest knihy „A pošli to dál“ básnířky Markéty Řeřichové a fotografa Miroslava Lédla, za kytarového doprovodu Miloslava Čecha); HM Příbram zajistilo exkurzi galeristy a výtvarníka **Manfreda Mohra z New Yorku, USA**, ve Skanzenu Vysoký Chlumeč a Špýcharu v Prostřední Lhotě (19. 9. 2013); HM Příbram zajistilo exkurzi účastníků Mezinárodního symposia HPVT ve Skanzenu Vysoký Chlumeč, Špýcharu v Prostřední Lhotě, Muzeu staré Vltavy v Chotilsku a Muzeu zlata v Novém Kníně (17. 10. 2013, 50 osob zdarma); ve spolupráci s Českou televizí Praha bylo připomenuto tradiční české řemeslo – sekernictví v cyklu „Za písničkou“ v rámci pořadu pro děti a mládež „Studio kamarád“.

Pracoviště přírodních věd

- s ohledem na prohlubování profilace muzea pokračovalo bádání **pracoviště mineralogie, geologie a petrografie**; výsledky výzkumů byly nabídnuty formou přednášek, publikační činností (mimo jiné přípravou **knihy s názvem Uranové minerály ČR**, články do odborných periodik – Canadian Mineralogist, Mineralogical Magazine, Bulletin Národního muzea aj.) a krátkodobými tematickými výstavami – „**Rudní žíly**“ (30. 1. – 31. 12. 2013) o rudních minerálech v žilovinách z příbramského uranového ložiska a březohorského rudního revíru; pokračoval též revizní vědecký výzkum minerálů ze sbírek Hornického muzea Příbram (ve spolupráci s Národním muzeem Praha a studenty PřF UK Praha)
- HM Příbram pokračovalo ve výzkumu Ag–Sb–Pb minerálů ze šachty č. 21 příbramského uranového ložiska (Ag–mineralizace žíly H14F3 mezi 7. – 9. patrem), dále se uskutečnil výzkum výskytu permingeatitu z odvalu šachty č. 11 A a výskytu antimonselitu z odvalu šachty č. 16 uranového ložiska, studium vzorků zeolitů z ložiska Bohutín (nalezených při ražbě Dědičné štoly v letech 1850–1853, nyní ve Sbírce HM Příbram), studium krystalové struktury a variace chemického složení hakitu objeveného na Příbramsku, došlo k popsání nově objeveného minerálu hloušekitu pro komisi IMA (International Mineralogical Association COMMISSION ON NEW MINERALS), v souvislosti se zahájením rekultivace a s likvidací odvalu šachty č. 11 Bytíz příbramského uranového ložiska byla prováděna dokumentace této lokality ve vztahu k výskytu mezinárodně významné selenidové mineralizace
- pokračoval sběr dalších velkoformátových vzorků pro připravovanou **expozici tzv. „Geoparku březohorského rudního revíru“** (v areálu dolu Vojtěch) a pro tzv. **„Uranový geopark prof. Jiřího Krupičky“** (v areálu Památníku Vojna, v části věnované uranovému hornictví, slavnostní zpřístupnění k Mezinárodnímu dni muzeí spolu se zprovozněním hornického vláčku 17. 5. 2013 se zúčastnil starosta Příbrami ing. Pavel Pikrt, starosta Milína ing. Pavel Nekl, ředitel o. z. SUL s. p. DIAMO ing. Václav Plojhar a další hosté)
- pro školní mládež byly organizovány exkurze do terénu spojené s **rýžováním** tzv. zlatinek na říčce Litavce a s **paleontologickým výzkumem v Brdech**
- **botanické pracoviště** realizovalo dlouhodobý terénní výzkum se zaměřením na **květenu Podbrdská, Brd a středního Povltaví**; proběhl další sběr rostlinného materiálu a tvorba herbářových sbírek z lokalit v Brdech, na Hřebenech a ve středním Povltaví; výzkum se orientoval na kriticky ohrožené druhy a na registraci změn ve vegetaci vytypovaných lokalit; byla doplňována floristická databáze Fldok; botanické pracoviště dokončilo **zpracování odborných podkladů** k plánu péče o navrhovanou **Chráněnou krajinnou oblast – CHKO Brdy** (ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR); HM Příbram průběžně poskytovalo konzultace z oblasti ochrany přírody (především Krajskému úřadu Středočeského kraje, MěÚ Příbram, Správě CHKO Český kras, Vojenskému újezdu Brdy atd.); výsledky botanických bádání byly prezentovány formou přednášek, exkurzí, přípravou putovní výstavy (se

zoologickým pracovištěm HM Příbram) „O přírodě Brd“, publikačními příspěvky, sbírkotvornou činností, zpracováním herbářového materiálu, doplňováním floristické databáze aj.; došlo k **přestěhování botanického pracoviště včetně depozitáře** z objektu bývalých sypů – sokolovny Ševčinského dolu do cáchovny dolu Vojtěch

- **zoologické pracoviště** pokračovalo ve **vědeckovýzkumné a badatelské činnosti** s výstupy v podobě organizování přednášek a terénních exkurzí – v rámci spolupráce s příbramskými školami i pro širokou veřejnost s okruhem **přednášek**: „Příroda Brd a perspektivy její ochrany po zrušení Vojenského újezdu Brdy“; „Nejvýznamnější živočichové regionu“; „Plazi“; „Obojživelníci“; „Naši raci“; „Mihule a ryby“; a s těmito **tematickými exkurzemi**: „Raci, mihule, ryby a obojživelníci Příbramska“ a „Plazi Příbramska“; pro ZŠ byl připraven doprovodný program v rámci tzv. **Dne Země**; široké veřejnosti byly určeny **terénní exkurze** na přírodovědecky významné lokality v rámci vzdělávacího cyklu „**Přírodou krok za krokem**“ (lokality Kozohlůdky a pískovna Jitra, Zahrádka u Tábora, rybník v Solopyskách, Velký Raputovský rybník a okolí Vacíkova, Rožmitál pod Třemšínem a okolí i jiné); již tradičně se uskutečnila v r. 2013 tzv. „**Netopýří noc**“
- výsledky zoologických výzkumů byly průběžně publikovány jak v odborné literatuře, tak uveřejňovány v regionálním tisku a uplatněny v rámci přednáškových programů s názvem **Školní rok v Hornickém muzeu Příbram (13. ročník)** a **Akademie třetího věku** – spojené s exkurzemi v terénu
- pokračovalo **mapování fauny drobných toků**, ichtyologický průzkum Obecnického potoka a říčky Vlčavy; **probíhalo monitorování výskytu ohrožených živočichů**, zejména obojživelníků a plazů s následnou prezentací výsledků bádání; pokračovalo **studium ekologie a etologie vybraných druhů** (ve spolupráci s Přírodovědeckou fakultou UK Praha, Českou zemědělskou univerzitou Praha, ZOO Praha); **prováděly se záchranné přenosy** zvláště chráněných druhů živočichů (přenášení žab přes komunikace v době páření); byl realizován záchranný přenos raků a mlžů při odbahňování rybníků ve VVP Brdy; pokračoval výzkum vlivu invaze norka amerického na naši faunu a jiné; uskutečnil se monitoring lokalit s výskytem raka kamenáče včetně podrobné populační studie na části vybraných lokalit a společně s Výzkumným ústavem vodohospodářským se připravuje studie řešící úhyny raků v Evropsky významné lokalitě Padrfský potok (Brdy)
- zoolog muzea se aktivně (formou příspěvku) zúčastnil odborných seminářů věnovaných ochraně raků, ochraně Brd po opuštění Armádou ČR a ekologicky orientované správě vodních toků
- zoolog pokračoval ve **sbírkotvorné činnosti**, např. rozšiřováním dermoplastických preparátů, bylo provedeno **přestěhování pracoviště včetně depozitáře** z areálu Ševčinského dolu do cáchovny dolu Vojtěch
- pokračovala spolupráce s dotčenými úřady a institucemi (Krajský úřad Středočeského kraje, MěÚ Příbram, Újezdní úřad Vojenského újezdu Brdy, Vojenské lesy a statky, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Ministerstvo životního prostředí ČR aj.).

Pracoviště konzervátorské a restaurátorské

- toto pracoviště zajišťovalo plnění úkolů spojených s péčí o Sbíрку Hornického muzea Příbram dle požadavků kurátorů jednotlivých podsbírek; uskutečnilo se restaurování a nakonzervování vybraných sbírkových předmětů; pokračovalo měření teploty a vlhkosti prostředí v interiérových expozicích muzea i v depozitářích; ve spolupráci se Státním výzkumným ústavem ochrany materiálů Praha a ČVUT Praha pokračovala realizace **projektu s názvem Sledování korozní agresivity prostředí zejména v nevytápěných objektech expozic Hornického muzea Příbram (E 3517 BESTPRODUCT – TENEEEST)**; poměrně náročným úkolem bylo jako tradičně konzervování parních těžních strojů HM Příbram
- HM Příbram se účastnilo ve spolupráci s Deutsches Bergbau–Museum Bochum (nositel projektu) **mezinárodního projektu** s názvem „The EU INTERREG or the CULTURE programme of the European Commission“, zaměřeného na konzervování a restaurování vybraných hornických památek
- konzervátor pokračoval v digitalizaci starých konzervátorských záznamů
- HM Příbram zastoupené konzervátorem se zúčastnilo zasedání Sekce Středočeských konzervátorů, Sekce konzervace kovů a celostátní konference konzervátorů (září 2013)
- pracoviště konzervátora zároveň průběžně zpracovávalo v rámci HM agendu související s **Centrální evidencí sbírek (CES)**, vedení evidence Demus99 a podobně
- toto pracoviště se aktivně účastnilo při prezentačních akcích HM Příbram a při přípravě výstav či expozic.

Výstavní činnost

- **výstavní činnost v zahraničí** s názvem „Museen stellen sich vor- Bergbaumuseum Příbram“ – putovní expozice prezentující Hornické muzeum Příbram v rámci mezinárodního výstavního cyklu „Muzea se představují“, instalace této výstavy: 1. Industriemuseum Brandenburg, SRN (28. 3. – 31. 5. 2013, 1 213 návštěvníků, akce pořádána zdarma)
- **další zahraniční putovní expozice** pojmenovaná „Zur Geschichte des Drahtseils – Historie drátěných těžních lan“, uspořádaná ve spolupráci s Bergarchiv Clausthal-Zellerfeld, SRN a dalšími partnery, instalace této putovní výstavy: Wallfahrtsmuseum Neukirchen b. Hlg. Blut, SRN (do 12. 4. 2013, 1 100 návštěvníků, akce pořádána zdarma), Technikmuseum Magdeburg, SRN (18. 4. – 20. 9. 2013, 1 615 návštěvníků, akce pořádána zdarma), Bergbaumuseum Oelsnitz/Erzgebirge, SRN (22. 9. – 31. 12. 2013, 1 213 návštěvníků)
- **zahraniční výstavy instalované v HM Příbram** – v Památníku Vojna, v Galerii **ORBIS PICTUS: EUROPA** – 1. prezentace další části mezinárodní výstavy moderního výtvarného umění z 16 zemí světa – tzv. „Nekonečné plátno“ a 2. výstava

sochařských děl umělců z bývalého postkomunistického východního bloku (Slovensko, Polsko, Rusko a ČR) s názvem „**Individualita a totalita**“

- **tuzemské výstavy** z oblasti společenských i přírodních věd dle plánu: „Hornické betlémy z Příbramska“; „Jak se dělá krása“; „Nekonečné plátno“; „Vzestup“ – sochařské dílo Jiřího Sozanského; „Socialistický realismus v architektuře“ – výstava představující jeden z architektonických stylů totalitního období; „NATO – svoboda i odpovědnost“; „Ani gram uranu sovětským okupantům“; „Osobnosti 1., 2. a 3. odboje“; „Nové sdružení pražských umělců“ – výstava moderních výtvarných děl; „Kresby Otmara Olivy z vězení“; „Josef Toufar – kněz a mučedník z Číhoště“; „Velikonoce v hornickém domku“; „Rudní žíly“; „Příbramské stříbro“; „Z výstavby skanzenu ve Vysokém Chlumci“; „Dostala se pod čepec“; „Zemědělské stroje a nářadí ze středního Povltaví I a II“; „Nejstarší roubené chalupy“; „Vltava, Sedlčansko a Sedlecko v díle českých krajinářů“; „Střední Povltaví v díle Karla Rampla“; „Sekery v životě vesnického člověka“; „Orebné nářadí“; „Historické pračky a mandly“; „Truhlářská a sekernická dílna“; „Střední Povltaví ve fotografii Čenka Habarta“; „Zmizelá Vltava“; „Život obyvatel kolem Vltavy“; „Kapličky, kříže a boží muka na Novoknínsku“; „Poutní místa na Příbramsku“; „Nepatří do starého železa“ – výstava kovového zboží z Příbramska; „Keltské oppidum Hrazany“; „Z historie triatlonu na Slapech“; „Zlato u Čeliny“; „Čerpání důlních vod“; „Důl Prokop a Prokopská štola“; „Voda v rudném hornictví Příbramska a využití vodních kol“; „Vánoce v hornickém domku“; „Příbramské betlémy z hornického kraje v díle místních profesionálních řezbářů (Adolf a Kašpar Koppovi, Antonín Smeták a další)“; „Betlém řezbářského mistra Jana Vokouna z Třebechovic“
- **dokončení projektu rozšíření funkční expozice kolejové důlní techniky Uranových dolů Příbram** v areálu Památníku Vojna, doplnění o novou trakční baterii pro důlní lokomotivu – díky příspěvku Středočeského kraje v rámci Plánu investic na rok 2012, **slavnostní zprovoznění při příležitosti Mezinárodního dne muzeí 17. 5. 2013**
- ve spolupráci se s. p. DIAMO **rozšíření prohlídkového okruhu v areálu dolu Anna na tzv. Wasserlauf** – vodním patře a doplnění vybraných míst v podzemí o **repliky postav horníků a permoníků**, autor: sochař Miroslav Bešćec
- zpracováno libreto a scénář multimediální expozice (ve spolupráci s FAMU Praha) zaměřené na problematiku paleontologie a lokalitu Brd (cáčovna dolu Vojtěch)
- zpracován projekt vytvoření funkční repliky vodního kola v podzemí dolu Anna.

Prezentace muzea v roce 2013

- na veletrzích cestovního ruchu v Brně – GO a REGIONTOUR (16. 1. – 20. 1. 2013), v Praze – HOLIDAY WORLD (7. 2. – 10. 2. 2013), při Mezinárodním veletrhu průmyslového dědictví a podzemní turistiky v Zabrze v Polsku (22. 5. – 25. 5. 2013), na Mezinárodním veletrhu cestovních možností Tour Salon v Poznani v Polsku 15. 10. – 20. 10. 2013 (tradiční spolupráce s Městem Příbram – „Hornická hospůdka“ a také

v rámci KÚ SK), při Mezinárodním setkání hornických měst ve Freibergu (SRN, 27. 6.– 1. 7. 2013) a dále v kulturních a informačních střediscích v tuzemsku i v zahraničí (např. Berlín, Drážďany, Dortmund, Mannheim, Bochum, Freiberg, Teuern, Neukirchen, Banská Štiavnica a další); v tiskových materiálech orientovaných na turistiku a cestovní ruch (s ohledem na Marketingový průzkum – důraz kladen na klientelu škol, spádovou oblast Prahy a zahraniční kontakty – zejména do Německa, Rakouska, Polska, Slovenska, Holandska a Francie)

- **zapojení s nadstandardním programem do akcí: Mezinárodní den památek a sídel, Festival muzejních nocí** (noční jízdy hornickým vláčkem, tajuplné podzemí dolů a permoníci, noční prohlídky bývalého vězeňského lágru Vojna), **Mezinárodní den muzeí, Den památky obětí komunistického režimu, Prokopská hornická pouť, Dny evropského dědictví, 2. ročník – Industriální stopy/Den památek techniky a průmyslového dědictví, Den Středočeského kraje** a další
- **propagace muzea v tuzemských sdělovacích prostředcích** – ČT Praha, TV Nova, TV Prima, TV Šlágr, regionální TV Fonka, v rozhlase, tisku (i zahraničním) apod., o akcích v HM Příbram přinesly reportáže například Rádio Blaník, Český rozhlas Region, Rádio Praha – zahraniční vysílání a další; Český rozhlas Region nabídl **mediální partnerství; propagace muzea v zahraničních médiích** – tisku, rozhlase, TV
- **přednášková činnost** realizována, kromě účasti na odborných akcích, zejména v rámci projektu orientovaného na základní a střední školy s názvem „**Školní rok v Hornickém muzeu Příbram**“ (13. ročník); pro seniory pokračoval cyklus přednášek s názvem „**Akademie třetího věku**“ – **podporované Středočeským krajem**; téma spolupráce se školami se promítlo např. při **účasti HM Příbram na mezinárodní konferenci „Muzeum a změna“** (Praha, 12. 11. – 14. 11. 2013) při přednášce a prezentaci ředitele HM Příbram s názvem „Školní rok v Hornickém muzeu Příbram“.

Spolupráce se školami a mládeží

- **mateřské školy** (naučné vycházky, Hornické velikonoce, putování za permoníky, jízdy hornickým vláčkem, Vánoce v hornickém domku a štědrovečerní šichta v Prokopské štole), **základní školy** (environmentální výchova s tzv. pilotní školou ekologické výchovy – „Školní rok v Hornickém muzeu“), **střední školy** + 2. stupeň základní školy (středoškolské odborné praxe, exkurze, soutěže, ročníkové práce), **vysoké školy** (odborné exkurze domácích i zahraničních univerzit, partnerské smlouvy s univerzitami, odborné práce a jiné) dle **zpracované koncepce spolupráce se školami** (s využitím metodického portálu www.rvp.cz – **strukturovaná prezentace vzdělávacích programů**); HM Příbram ve spolupráci s mateřskými a základními školami v regionu uspořádalo mimo jiné interaktivní výchovně zábavný program s názvem „**Dětský den s permoníky**“ (areál dolu Anna, 24. 5. – 25. 5. 2013 a 9. 10. – 12. 10. 2013, návštěvnost 4 837platicích); HM Příbram uzavřelo v r. 2012 **dohodu o partnerství** s Národním muzeem Praha – Historickým muzeem v rámci spolupráce při řešení projektu „**Dotkni se 20. století**“ zveřejněného grantovou výzvou Ministerstva

školství a za finanční **podpory** EU – Evropského sociálního fondu – zaměřené **na podporu výuky moderních českých a československých dějin 20. století** v mezinárodních souvislostech na ZŠ a SŠ, s realizací do r. 2014, v r. 2013 (20. 6. 2013) se uskutečnil pro učitele dějepisu celostátní seminář v Památníku Vojna s názvem „50. léta v Československu“ s odborným příspěvkem ředitele HM a dalších pracovníků muzea, tvorba speciálních pracovních listů a další; HM Příbram podpořilo **Komunitní centrum Matky Terezy** v rámci 7. ročníku ekumenického setkání lidí dobré vůle „**Modlitba za domov**“ zaměřeného na rodiny s dětmi při pořádání výtvarné soutěže k výročí vzniku republiky 28. 10. 2013; HM Příbram se v období 2011–2013 zapojilo do vzdělávacího projektu určeného pro učitele dějepisu s názvem „**Edu čas – Po stopách nesvobody**“, který je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR, se zaměřením na poznávání míst spjatých s důsledky vlád totalitních režimů i osudy jejich obětí (Památník Vojna, Památník Terezín, Lidice, Židovské muzeum atd.); HM Příbram ve spolupráci s Památníkem Lidice, příspěvkovou organizací Ministerstva kultury ČR, vytvořilo společný **interaktivní vzdělávací projekt** určený pro školy s názvem „**Vězeňské tábory – nástroje perzekuce**“, tento projekt má **Statut akreditovaného semináře Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR**; HM Příbram uzavřelo **Partnerskou smlouvu s ČVUT v Praze, Fakultou stavební, na téma „Štola Josef Smilovice – výuka a výzkum“**, s využitím historického důlního díla ve známé lokalitě středního Povltaví dotčené těžbou zlata; HM Příbram uzavřelo **Partnerskou smlouvu s VŠB – TU Ostrava, Fakultou stavební a montánní turistiky** ohledně nabídky služeb muzea pro potřeby **univerzitní výuky a exkurzí; z pravidelné spolupráce se zahraničními univerzitami** je možné uvést technické univerzity ve Freibergu, Mnichově a Clausthalu v SRN a v Košicích ze Slovenské republiky; na žádost **Středočeského kraje** byla zajištěna exkurze a prezentace muzea pro studenty a pedagogy **z Ruské federace** pobývající ve Středočeském kraji v rámci výměnného tábora zaměřeného na výuku cizích jazyků; HM Příbram uspořádalo exkurzi do svých vybraných expozic a připravilo přednášky na téma „Lidská práva a svobody v totalitních režimech 20. století“ pro studenty z **Lotyšska** (21. 10. 2013) v rámci **mezinárodního projektu středních škol Comenius**.

Účast na mezinárodních akcích

- HM Příbram se v roce 2013 zúčastnilo několika mezinárodních seminářů, symposií, konferencí atd., například mezinárodní konference s názvem „**Technická muzea**“ (NTM Praha, 7. 10. 2013, s referátovou účastí ředitele HM na téma „Hornické muzeum Příbram se představuje“); dále konference zaměřené na dokumentaci současnosti a vzdělávání v oblasti muzejnictví s názvem „**Muzeum a změna**“ (Praha, 12. 11. – 14. 11. 2013, s referátovou účastí ředitele HM na téma „Školní rok v Hornickém muzeu Příbram“); HM Příbram zajistilo **exkurzi galeristy a výtvarníka Manfreda Mohra z New Yorku, USA**, ve Skanzenu Vysoký Chlumeč a Špýcharu v Prostřední Lhotě (19. 9. 2013); HM Příbram zajistilo exkurzi pro delegaci zástupců **Ministerstva přírodních zdrojů, Ústředního fondu pro geologický průzkum, Čínské**

geologické služby a Národního institutu pro jadernou energii z Číny pobývající v Příbrami na pozvání s. p. DIAMO (25. 9. 2013); HM Příbram bylo zastoupeno na mezinárodní konferenci „**Stříbrná Jihlava**“ (Jihlava, 10. 10. – 12. 10. 2013) přednáškou ředitele HM o historii vodního hospodářství v březohorském rudním revíru; HM Příbram uspořádalo exkurzi a tematické přednášky pro studenty z **Lotyšska** absolvující v Příbrami výměnný studijní pobyt v rámci mezinárodního vzdělávacího projektu středních škol s názvem **Comenius** (21. 10. 2013); HM Příbram se zúčastnilo mezinárodní konference „**Hornická kulturní krajina a Světové dědictví UNESCO**“ (Praha 11. 11. – 12. 11. 2013, spojené se slavnostním zpřístupněním nové expozice „Z dějin českého hornictví“ v NTM Praha – HM Příbram zastoupené ředitelem zpracovalo jeden z oponentských posudků na scénář této expozice); HM Příbram přijalo účast na semináři „**O historii drátěných těžních lan**“ v Technikmuseum Magdeburg, SRN (19. 4. 2013) a v Bergbaumuseum Oelsnitz/Erzgebirge, SRN (22. 9. 2013); HM Příbram zastoupené ředitelem se zúčastnilo jednání **Středoevropské unie technických muzeí (MUT)**; HM Příbram se zúčastnilo ve spolupráci s městem Příbram **Mezinárodního setkání partnerských a hornických měst Evropy** ve Freibergu, SRN (1. 7. – 4. 7. 2013); nechyběla ani účast HM Příbram na 52. ročníku **Mezinárodního symposia Hornická Příbram ve vědě a technice** 15. 10. – 17. 10. 2013 – **muzeum bylo jedním z garantů sekce T (Tradice a hornické památky)** a organizátorem odborné exkurze – vše věnováno technickým památkám a montánnímu muzejnictví; ve spolupráci s Deutsches Bergbau-Museum Bochum se HM Příbram podílelo na vydání dalšího čísla **Internationale Bibliographie Aufsatzliteratur zur Montangeschichte** (Bibliografie příspěvků z oblasti montánní historie v rámci celého světa) – ředitel HM Příbram zpracovává tuto bibliografii za ČR; na základě uzavření partnerské smlouvy s Bayerisches Staatsministerium für Wissenschaft, Forschung und Kunst-Haus der Bayerischen Geschichte Augsburg (SRN) s názvem „**Akademie für Natur und Industriekultur- Veranstaltungen**“, týkající se studia materiálů a prezentace výsledků bádání z oblasti česko-německých hornických památek a tradic, HM Příbram zajišťovalo v průběhu roku 2013 exkurze na téma „Bergbau mit Beginn der Industrialisierung“, „**Moderner Bergbau**“ pro účastníky tohoto projektu ze SRN a ČR; HM Příbram se zúčastnilo ve spolupráci s Deutsches Bergbau-Museum Bochum (nositel projektu) **mezinárodního projektu** s názvem „The EU INTERREG or the CULTURE programme of the European Commission“, zaměřeného na konzervování a restaurování vybraných hornických památek.

Doprovodné kulturní akce

- 11. Hornický masopust (9. 2. 2013, **800 osob**); Masopust ve Skanzenu Vysoký Chlumec (9. 2. 2013, 200 osob); Dětský masopust (12. 2. 2013, 200 osob – zdarma); Velikonoce v hornickém domku (18. 3. – 31. 3. 2013, **2 000 osob**); Slavnostní otevření expozic ve Skanzenu Vysoký Chlumec, Muzeu Špýchar Prostřední Lhota a v Muzeu zlata Nový Knín (5. 4. 2013); Mezinárodní den památek a sídel (18. 4. 2013); slavnostní

zpřístupnění nové expozice s názvem „Z historie staré Vltavy v okolí Chotilska“ a křest stejnojmenné knihy – Chotilské muzeum (26. 4. 2013); Slivice 2013 – pietní akt u Památníku Vítězství a připomenutí historických událostí poslední bitvy 2. světové války v Evropě u Slivice nedaleko Milína 11. 5. 1945, rekonstrukce bitvy (11. 5. 2013, **5 300 diváků**, akce zdarma); Mezinárodní den muzeí – doprovodný kulturní program – slavnostní zprovoznění nové trasy hornického vláčku a otevření „Uranového geoparku prof. Jiřího Krupičky“ v Památníku Vojna (17. 5. 2013); Festival muzejních nocí – noční jízdy hornickým vláčkem s doprovodným programem – Noční šichta (18. 5. 2013, 700 osob); Festival muzejních nocí – noční prohlídka bývalého vězeňského lágru Vojna a noční jízdy hornickým vláčkem (Památník Vojna, 18. 5. 2013, 100 osob); „Dětský den s permoníky“ (areál dolu Anna 24. 5. – 25. 5. a 10. 10. – 12. 10. 2013, **4 837 platících návštěvníků**); tři koncerty v rámci Hudebního festivalu Antonína Dvořáka (cáchozna dolu Anna, 2. 5. 2013 Kubínovo kvarteto, 14. 5. 2013 soubor Bona Fide Tango, 6. 6. 2013 Marko Pillo s cimbálovou kapelou, celkem 150 posluchačů); Šikulové I aneb ukázky řemesel ve Skanzenu na Vysokém Chlumci – (15. 6. 2013, 100 osob); Staré hornické písně – vystoupení Komorního smíšeného sboru Dr. Vladimíra Vepřeka pod vedením Pavla Šmolíka (šachetní budova dolu Vojtěch, 17. 6. 2013, 80 platících); Den památky obětí komunistického režimu, pietní akt s bohoslužbou za oběti totality, křest knihy „Malá velká žena – pocta Anně Kvapilové“ – spolubojovnici Milady Horákové, přednáška o P. Josefu Toufarovi – Památník Vojna, ve spolupráci s Českou křesťanskou akademií, ÚDV SKPV Policie ČR a městysem Vysoký Chlumeč (27. 6. 2013, 40 osob, akce zdarma); slavnostní zpřístupnění veřejnosti Naučné stezky opata ThDr. Methoda Zavorala u Hrazan a odhalení jeho pamětní desky (6. 7. 2013); 24. historická hornická **prokopská pouť** – tradiční společenská akce s mezinárodní účastí, průvod krojovaných horníků, polní mše, vystoupení hornických hudeb, další doprovodný kulturní program se šermířským souborem Adorea v areálu Ševčinského dolu spojený se zpřístupněním nové stále expozice s názvem „Mezinárodní význam březohorského rudního revíru a život na Březových Horách v 19. století“, věnováno 200. výročí zaražení Ševčinského dolu (dříve dolu Císaře Františka I.) a návštěvě císaře Františka I. v Příbrami (7. 7. 2013, **4 300 platících návštěvníků**); Šikulové II aneb ukázky řemesel ve Skanzenu Vysoký Chlumeč (20. 7. 2013, 200 osob); V. ročník **Dne řemesel** – Skanzen Vysoký Chlumeč, představení tradičních řemesel spojených s venkovským hospodářstvím a lidovým stavebnictvím, hudební vystoupení a slavnostní křest sborníku Podbrdsko sv. XX. (17. 8. 2013, **2 100 platících**); Netopýří noc – přednášky a exkurze spojené s odchytom netopýřů a jejich sledováním v rámci cyklu Přírodou krok za krokem; „Pěvecké tradice horníků“ – pásmo historických hornických písní v podání Komorního pěveckého sboru Zdeňka Fouse pod vedením Mgr. Jarmily Krůtové při příležitosti 120. výročí narození ak. mal. Karla Hojdena – předního ilustrátora hornických písní (šachetní budova dolu Vojtěch, 12. 9. 2013, 60 návštěvníků a 12. 12. 2013, 40 návštěvníků); Dny evropského dědictví – „Po stopách prof. Josefa Hrabáka“, zakladatele KČT a představitele vysokého báňského školství, prohlídka s doprovodným programem všech pracovišť HM Příbram, dálkový pochod organizovaný ve spolupráci s KČT (13. 9. – 15. 9. 2013, 60 účastníků dálkového

pochodu); „Industriální stopy / Den památek techniky a průmyslového dědictví“(2. ročník akce, 13. 9. – 15. 9. 2013); „Měsíc věží a rozhleden“ – ve spolupráci s o. s. Pohádkové království, putování za věžemi a rozhlednami s cílem získat slosovateľné 4 pohledy (šachetní věž dolu Vojtěch, dolu Ševčinského a vyhlídková věž Památníku Vojna, 28. 9. 2013, 100 osob); Loučení s létem – pochod ze Skanzenu Vysoký Chlumeč do Obděnic k údajné hrobce slavného rybníkáře Jakuba Krčina z Jelčan a Sedlčan (28. 9. 2013, 120 osob); „A pošli to dál“ – autorské čtení a křest stejnojmenné knihy básničky Markéty Řeřichové a fotografa Miroslava Lédla, za kytarového doprovodu Miloslava Čecha, ve spolupráci s o. s. Centrum pro rodinu a městysem Vysoký Chlumeč (Skanzen Vysoký Chlumeč 4. 10. 2013); 52. ročník **Mezinárodního symposia Hornická Příbram ve vědě a technice** – tradiční setkání odborníků z oblasti historie hornictví, moderních technologií, báňské legislativy, HM Příbram jedním z odborných garantů (15. 10. – 17. 10. 2013, exkurze do HM Příbram pro účastníky zdarma, 4 pobočky – 50 účastníků); Den Středočeského kraje s názvem „Havířské šprýmování“ – ve spolupráci se Středočeským krajem, zábavný program pro malé i velké na nádvoří Ševčinského dolu, prohlídka Ševčinského, Vojtěšského a Anenského dolu, Památníku Vojna a dalších poboček, jízdy hornickými vláčky na povrchu i v podzemí, fárání na Wasserlauf (28. 10. 2013, **1 500 návštěvníků na Březových Horách**); HM Příbram jako partner akce Modlitba za domov – 7. ročník ekumenického setkání lidí dobré vůle organizované o. s. Komunitní centrum Matky Terezy – spojené s výtvarnou soutěží pro děti při příležitosti výročí vzniku republiky (28. 10. 2013); **Vánoce v hornické chalupě a štědrovečerní šichta v Prokopské štolě** – vánočně vyzdobený interiér hornického obydlí z 19. století, ukázky práce řezbářů betlémů, výroba a zdobení vánočních ozdob, lití olova, příprava vánočních pokrmů, přednes koled, jízdy důlním vláčkem vánočně vyzdobenou Prokopskou štolou, seznámení s vánočními tradicemi a zvyky horníků, nadílka dětem u nejhlubší jámy březohorského rudního revíru (9. 12. – 20. 12. 2013, **3 400 návštěvníků**); Předvánoční zpívání na dole Anna – pásmo koled a vánočních písní v podání učitelů a žáků Základní školy Březové Hory (19. 12. 2013, 150 osob, akce zdarma); **Betlém řezbářského mistra Jana Vokouna z Třebechovic** – výstava známého řezbáře v Muzeu Špýchar spojená s dražbou uměleckých fotografií Ing. Jiřího Bendla na podporu Dětského domova, o.p.s. Korkyně, 21. 12.–23. 12. 2013, 100 osob); **Příbramské betlémy** – tradiční výstava betlémů z hornického kraje, tentokrát věnovaná řezbářům Adolfu a Kašparu Koppovým, Antonínu Smetákovi a dalším, spojená s kulturním programem a tvůrčími dílnami pro školy, loutkoherecká vystoupení a recitál folkové skupiny Koledníci s pásmem vánočních písní a koled (4. 12. 2013– 5. 1. 2014, **2 800 návštěvníků**).

Participace na projektech s možností čerpání finančních prostředků z EU

- účast na projektu v rámci ROP NUTS II Střední Čechy („Propagace turistické destinace Příbramsko“) – jako partner Města Příbram na základě Smlouvy o partnerství a Dodatku č. 1, realizace **do 31. 12. 2017**; partner Obce Chotilsko při realizaci stálé muzejní expozice s názvem „Z historie staré Vltavy v okolí Chotilsko“

a vydání stejnojmenné publikace autora ředitele HM s kolektivem spolupracovníků, za finanční podpory EU z **Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova** (slavnostní zpřístupnění expozice a křest knihy 26. 4. 2013); na základě uzavření **Partnerské smlouvy** s Bayerisches Staatsministerium für Wissenschaft , Forschung und Kunst-Haus der Bayerischen Geschichte Augsburg (SRN) s názvem „**Akademie für Natur und Industriekultur- Veranstaltungen**“, týkající se studia materiálů a prezentace výsledků bádání z oblasti česko-německých hornických památek a tradic, HM Příbram zajišťovalo v průběhu roku 2013 exkurze na téma „Bergbau mit Beginn der Industrialisierung“, „Moderner Bergbau“; HM Příbram uzavřelo na léta 2012–2014 **Dohodu o partnerství s Národním muzeem Praha – Historickým muzeem** v rámci spolupráce při řešení projektu „**Dotkni se 20. století**“ zveřejněného grantovou výzvou Ministerstva školství a za finanční podpory EU – **Evropského sociálního fondu**, zaměřené na podporu výuky moderních českých a československých dějin 20. století v mezinárodních souvislostech na ZŠ a SŠ (20. 6. 2013 zorganizován v Památníku Vojna celostátní seminář pro učitele dějepisu s názvem „50. léta v Československu“); participace na realizaci mezinárodního projektu vybudování „**Naučné stezky po stopách politických vězňů**“ směřující z Příbrami k Památníku Vojna, za finanční podpory **česko-německého sdružení s názvem „V Evropě společně pro demokracii“**, pod záštitou arcibiskupa pražského, hejtmána Středočeského kraje, starosty Příbrami a starosty bavorského hornického města Bodenmais (slavnostní prezentace a vysvěcení stezky 23. 11. 2013 generálním vikářem Litoměřické diecéze P. Stanislavem Příbylem a za účasti hejtmána Středočeského kraje MVDr. Josefa Řiháka a ředitele HM)

- dále probíhala **spolupráce s Odborem kultury a památkové péče KÚ SK**.

Návštěvnost

Přehled o platících návštěvnících HM Příbram v letech 2003–2013:

rok/areál	areál A počet/ roční podíl v %	areál B počet/ roční podíl v %	areál C počet/ roční podíl v %	MVS počet/ roční podíl v %	MKS počet/ roční podíl v %	MZNK počet/ roční podíl v %	Památník Vojna počet/ roční podíl v %	Výstavy počet/ roční podíl v %	Celkem/ meziroční nárůst
2003	19 888	20 387	0	2 302	0	1 238	500	3 783	48 098
	41,35	42,39	0,00	4,79	0,00	2,57	1,04	7,87	
2004	19 019	19 047	3 244	3 835	1 350	1 614	1 248	2 673	52 030
	36,55	36,61	6,23	7,37	2,59	3,10	2,40	5,14	8,17%
2005	23 998	20 070	7 689	4 736	2 151	2 000	5 250	2 588	68 482
	35,04	29,31	11,23	6,92	3,14	2,92	7,67	3,78	31,62%
2006	25 452	25 903	7 541	6 984	2 913	2 644	9 827	2 780	84 044
	30,28	30,82	8,97	8,31	3,47	3,15	11,69	3,31	22,72%
2007	34 204	31 100	8 572	6 839	3 040	2 887	13 941	2 850	103 433
	33,07	30,07	8,29	6,61	2,94	2,79	13,48	2,76	23,07%
2008	32 030	31 066	6 968	7 564	2 865	2 862	22 621	2 683	108 659
	29,48	28,59	6,41	6,96	2,64	2,63	20,82	2,47	5,05%
2009	29 804	28 877	5 801	9 435	0	2 002	27 173	1 904	104 996
	28,39	27,50	5,52	8,99	0,00	1,91	25,88	1,81	-3,37%
2010	28 070	27 920	5 851	13 576	2 891	2 668	26 402	1 661	109 039
	25,74	25,61	5,37	12,45	2,65	2,45	24,21	1,52	3,85%
2011	27 609	34 029	9 255	14 909	3 779	3 212	26 391	1 875	121 059
	22,81	28,11	7,65	12,32	3,12	2,65	21,80	1,55	11,02%
2012	25 746	33 885	9 446	12 202	3 179	2 726	22 854	2 289	112 327
	22,92	30,17	8,41	10,86	2,83	2,43	20,35	2,04	-7,21%
2013	26 645	32 612	8 720	10 497	4 717	2 858	19 598	2 510	108 157
	24,64	30,15	8,06	9,71	4,36	2,64	18,12	2,32	-3,71%

V roce 2013 zavítalo do Hornického muzea Příbram, příspěvkové organizace, 108 157 platících návštěvníků a 11 949 neplatících, celkem tedy 120 106 návštěvníků (neplatící návštěvníci byli evidováni na některých doprovodných kulturních akcích – např. při Dětském masopustu, předvánočním zpívání na dole Anna, při vernisážích, několika přednáškách, apod., a na 4 výstavách, při kterých se nevybíralo vstupné). Z hlediska návštěvnosti nejvíce lákal projekt „Dětský den s permoníky“ (4 837 návštěvníků); „Prokopská hornická pouť“ (4 300 návštěvníků); „Vánoce v hornickém domku a štedrovečerní šichta v Prokopské štolě“ (3 400 návštěvníků); "Výstava příbramských betlémů" (2 800 návštěvníků); „Den řemesel ve Skanzenu Vysoký Chlumeč“ (2 100 návštěvníků) a „Velikonoce v hornické chalupě“ (2 000 návštěvníků).

Dle statistických údajů NIPOS (Národní informační a poradenské středisko pro kulturu) se HM Příbram zařadilo mezi 12 nejnavštěvovanějších muzeí v ČR, dle agentury CzechTourism bylo 4. nejnavštěvovanější technickou památkou ČR a zároveň nejnavštěvovanějším muzeem zřizovaným Středočeským krajem.

Pro srovnání nejnavštěvovanější hrady a zámky ve Středočeském kraji přilákaly v roce 2013 tento počet turistů:

1. Karlštejn 218 000
2. Konopiště 134 000
3. Křivoklát 102 000

Knihovna

- pokračovala elektronická evidence knihovny Hornického muzea Příbram, příspěvkové organizace; počet knihovních jednotek činil 15 898 titulů, roční přírůstek byl 158 titulů, výdaje na knižní fond dosáhly za rok 2013 částky 38.000 Kč.

Publikační a ediční činnost

- spolupráce na redakci sborníku **Středočeský vlastivědný sborník** (ředitel muzea je předsedou redakční rady – korektury sborníku, vlastní příspěvky pracovníků muzea); podíl na redakci **sborníku Podbrdsko** vydávaného HM Příbram a Státním okresním archivem Příbram (ředitel a další pracovníci muzea jsou členy redakční rady – korektury sborníku, vlastní příspěvky), křest sborníku 17. 8. 2013 ve Skanzenu Vysoký Chlumeč v rámci Dne řemesel
- realizace publikace s názvem „**Z historie staré Vltavy v okolí Chotilska**“ z autorské dílny ředitele HM a kolektivu spolupracovníků, vydanou obcí Chotilsko za finanční podpory EU z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, křest knihy 26. 4. 2013 při slavnostním zpřístupnění stejnojmenné expozice v Chotilsku
- spolupráce na tvorbě publikace dokumentující pomníky a památníky 1. a 2. světové války (s Českým svazem bojovníků za svobodu, Státním okresním archivem Příbram a Středočeským krajem)
- účast na realizaci publikace s názvem „**Brdy – Hřebeny**“ pojednávající o přírodních poměrech, historii, včetně báňského podnikání, a o kulturním dědictví výše uváděného regionu (pod záštitou Ministerstva životního prostředí, České zemědělské univerzity v Praze a dalších subjektů)
- spolupráce na realizaci publikace „**Historie Příbrami**“ (nakladatelství Lidové noviny)
- spolupráce na realizaci knihy „**Uranové minerály ČR**“ (DIAMO, s. p., Uranium Mining Future CZ, o. s., Česká geologická služba Praha a další)
- spolupráce s Městem Příbram na 2. vydání knihy ředitele HM s názvem „**Památky Příbrami v obrazech**“.

Bibliografie pracovníků Hornického muzea Příbram za rok 2013

- BÁRTÍK, František. Útěk ze šachty Kamenná. *Podbrdsko*, Příbram 2013, XX, s. 208–222.
- BÁRTÍK, František. Zastřelení Josefa Charvátka. *Fakta a svědectví*, Praha 2013, 2, s. 24–25.
- BÁRTÍK, František. Budování. *Fakta a svědectví*, Praha 2013, 4, s. 24–25.
- BÁRTÍK, František. Zapomenutá tragédie z uranového tábora Mariánská. *Fakta a svědectví*, Praha 2013, 5, s. 26–27.
- BÁRTÍK, František. Smrt Oldřicha Kouteckého. *Fakta a svědectví*, Praha 2013, 7, s. 22–23.
- BÁRTÍK, František. Jiří Větrovec – pokus o útěk. *Fakta a svědectví*, Praha 2013, 8, s. 26.
- BÁRTÍK, František. Historie prvního tábora nucené práce v Československu TNP Kladno – Dřív 10. 12. 1948 – 15. 12. 1950. *Středočeský vlastivědný sborník*, Roztoky 2013, 31, s. 74–101.
- BÁRTÍK, František. NVÚ Bytíz v srpnových událostech roku 1968. *Semper paratus*, Praha 2013, 1, s. 62–97.
- BÁRTÍK, František. Zajištění ostrahy nápravně pracovního tábora Vojna Vnitřní stráží ministerstva vnitra (1954–1961). In *Ochrana státní hranice 1948–1955*, Brno 2013, s. 55–64.
- BLAŽKOVÁ, Lenka. Ze zahraničních časopisů. *Zpravodaj Příbramských betlémářů*, Příbram 2013, 42, s. 29–33.
- BLAŽKOVÁ, Lenka. Zemřel PhDr. Vladimír Vaclík. *Zpravodaj Příbramských betlémářů*, Příbram 2013, 42, s. 34–35.
- BLAŽKOVÁ, Lenka. Křesťanská tradice stavění betlémů v evangelickém prostředí. *Zpravodaj Příbramských betlémářů*, Příbram 2013, 43, s. 13–25.
- BLAŽKOVÁ, Lenka. Z betlémářských časopisů. *Zpravodaj Příbramských betlémářů*, Příbram 2013, 43, s. 34–36.
- BLAŽKOVÁ, Lenka. Příbramské betlémy a profesionální řezbáři 1850–1950. *Zpravodaj Příbramských betlémářů*, Příbram 2013, 44, s. 19–21.
- BLAŽKOVÁ, Lenka. Zajímavosti ze zahraničí: Lipary, Paul Baliker. *Zpravodaj Příbramských betlémářů*, Příbram 2013, 44, s. 33–36.
- BLAŽKOVÁ, Lenka – ROČŇÁKOVÁ, Hana. Současní řezbáři v příbramském divadle. *Zpravodaj Příbramských betlémářů*, Příbram 2013, 44, s. 29–32.
- BLAŽKOVÁ, Lenka. Světské aspekty poutí na Svatou Horu 1650–1950. *Východočeský sborník historický*, Pardubice 2013, 23, s. 83–114.
- HADINEC, Jiří – HLAVÁČEK, Rudolf. *Petrorhagia saxifraga* (L.) Link. In HADINEC, Jiří – LUSTYK, Pavel (eds.). *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae*. XI. *Zprávy České botanické společnosti*, Praha 2013, 48/1, s. 106–108.
- HLAVÁČEK, Rudolf. *Eleocharis uniglumis* (Link) Schult. In HADINEC, Jiří – LUSTYK, Pavel (eds.). *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae*. XI. *Zprávy České botanické společnosti*, Praha 2013, 48/1, s. 79–80.

- HLAVÁČEK, Rudolf. *Littorella uniflora* (L) Asch. In HADINEC, Jiří – LUSTYK, Pavel (eds.). *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. XI. Zprávy České botanické společnosti*, Praha 2013, 48/1, s. 98–100.
- HLAVÁČEK, Rudolf – KLÁNOVÁ, Olga. *Carex pendula* Huds. In HADINEC, Jiří – LUSTYK, Pavel (eds.). *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. XI. Zprávy České botanické společnosti*, Praha 2013, 48/1, s. 106–108.
- HYNČICA, Pavel. Sto let od úmrtí Václava Jansy. *Podbrdsko*, Příbram 2013, XX, s. 238–241.
- KORENÝ, Rastislav – MACHAČOVÁ, Veronika – POKORNÝ, Michal. Archeologické výzkumy na území středočeského regionu v roce 2011 a 2012. *Hornické muzeum Příbram. Středočeský vlastivědný sborník*, Roztoky 2013, 31, s. 144–149.
- KORENÝ, Rastislav. Záběhlce – Zvírotice, Cholín, Keltské oppidum Hrazany. In VELFL, Josef a kol. *Z historie staré Vltavy v okolí Chotilska*. Chotilsko 2013, s. 9, 18–19, 46–49.
- PLÁŠIL, Jakub – ŠKÁCHA, Pavel – SEJKORA, Jiří – NOVÁK, Milan – VESELOVSKÝ, František – ŠKODA, Radek – ČEJKA, Jiří – ONDRUŠ, Petr – KASATKIN, Anatoly. Hloušekite, IMA 2013–008. *CNMNC Newsletter* No 17, October 2013, s. 3001 a *Mineralogical Magazine*, 77, s. 2997–3005.
- POSEKANÁ, Klára. Betlémy v Hornickém muzeu Příbram – Formy daráků. *Zpravodaj Příbramských betlémářů*, Příbram 2013, 44, s. 15–18.
- POSEKANÁ, Klára. Betlémy v Hornickém muzeu – Krafnetterův betlém. *Zpravodaj Příbramských betlémářů*, Příbram 2013, 42, s. 5–8.
- POSEKANÁ, Klára. Betlémy v Hornickém muzeu – Stočesovský betlém. *Zpravodaj Příbramských betlémářů*, Příbram 2013, 43, s. 9–11.
- POSEKANÁ, Klára. Oblékání chudých žen v Anglii ve 2. polovině 18. století. In SEPIAĽ-RYCHLIK, Justyna – POSEKANÁ, Klára – POLÁŠKOVÁ WINCOROVÁ, Hana – PECHOVÁ, Lenka – NACHTMANNOVÁ, Alena – URBANI, Roman – HŘIBOVÁ, Martina – HŘIB, Martin (eds.). *Sborník semináře Historie odívání 2013*, Zlín 2013, s. 19–32.
- PROCHÁZKA, Lubomír. Etnografie a hornictví (k dílu Olgy Skalníkové). *Sborník Mezinárodního sympozia Hornická Příbram ve vědě a technice*, Příbram 2013, s. 219–220.
- PROCHÁZKA, Lubomír. Jak se stavěl roubený dům. *Atrium Speciál*, Horažďovice 2013, 2/2013, s. 3.
- PROCHÁZKA, Lubomír. *Čeněk Habart. Sedlčansko. Fotografie z let 1893–1902*. Městské muzeum Sedlčany 2013, 164 stran.
- PROCHÁZKA, Lubomír. Problematika studia lidového stavitelství na Podblanicku a Benešovsku. *Sborník vlastivědných prací z Podblanicka 50/2/2010*, Vlašim 2013, s. 309–314.
- PROCHÁZKA, Lubomír. Čechura, Martin. Zaniklé kostely Čech. Praha: Libri 2012, 344 s. (recenze). *Středočeský vlastivědný sborník*, Roztoky 2013, 31, s. 178–179.

- SEJKORA, Jiří – ŠKÁCHA, Pavel – VENCLÍK, Viktor – PLAŠIL, Jakub. Vanad – uranová mineralizace v lomu Prachovice (Česká republika). *Bulletin mineralogicko–petrologického oddělení*, Praha 2013, 21/ 2, s. 113–130.
- ŠKÁCHA, Pavel – LITOCHEB, Jiří. Rudní revíry Příbramska. Praha 2013.
- ŠKÁCHA, Pavel – SEJKORA, Jiří. Výskyt cinabaritu s mikroskopickým gortdrumitem na ložisku Vrančice u Příbrami (Česká republika). *Bulletin mineralogicko–petrologického oddělení*, Praha 2013, 21/1, s. 57–61.
- TRANTINA, Václav. František Drtikol, fotograf příbramského podzemí. *Sborník Mezinárodního symposia Hornická Příbram ve vědě a technice*, Příbram 2013, s. 269–272.
- TRANTINA, Václav. Jiří Krupička, stoletý politický vězeň. *Podbrdsko*, Příbram 2013, XX, s. 235–237.
- TRANTINA, Václav. Příbramský uranový geopark Jiřího Krupičky. In *První století Jiřího Krupičky*, Praha 2013, s. 77–79.
- VELFL, Josef. 120 let březohorské důlní katastrofy. *Podbrdsko*, Příbram 2013, XX, s. 139–150.
- VELFL, Josef. Zdenko Maršálek, Petr Hofman. Dunkerque 1944–1945. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2011, 576 stran. *Podbrdsko*, Příbram 2013, XX, s. 260–263.
- VELFL, Josef. K 120. výročí narození Karla Hojdena, malíře s hornickou tematikou. *Sborník Mezinárodního symposia Hornická Příbram ve vědě a technice*, Příbram 2013, s. 165–204.
- VELFL, Josef. Dosažení evropského rekordu hloubky březohorského dolu Anna v roce 1941. *Uhlí, rudy, geologický průzkum*, Praha 2013, r. 20, č. 1/2013, s. 16–19.
- VELFL, Josef. 200 let od zaražení Ševčinského dolu na Březových Horách. *Uhlí, rudy, geologický průzkum*, Praha 2013, r. 20, č. 4/2013, s. 14–17.
- VELFL, Josef – HAAG, Ulrich. Birkenberg (Březové Hory) und die Einführung der Fahrkunst für die Mannschaftsfahrung. *Der Anschnitt*, Bochum 2013, 65. Jahrgang, Heft 1–2, s. 57–59.
- VELFL, Josef – HAAG, Ulrich. Augustin Jindřich Beer ein bedeutender Příbramer Bergbeamter und Gelehrter. *Der Anschnitt*, Bochum 2013, 65. Jahrgang, Heft 4, s. 174–176.
- VELFL, Josef – HAAG, Ulrich. Die Geschichte des Drahtseils und die Einführung desselben im Birkeberger Erzrevier. *Die Turmstütze*, Oelsnitz/Erzgebirge 2013, 16. Jahrgang, Heft 31, Ausgabe 2, s. 42–45.
- VELFL, Josef. Mezinárodní význam březohorského rudního revíru v 19. století a montánní školství. In DENKOVÁ, Zuzana – KAMENICKÝ, Miroslav (eds.). *Vivat Akadémia. Zborník z konferencie konanej pri príležitosti 250. výročia založenia Baníckej akadémie v Banskej Štiavnici*, Banská Štiavnica 2013, s. 126–135.
- VELFL, Josef. 200. výročí zaražení Ševčinského dolu a březohorský rudní revír. *Středočeský vlastivědný sborník*, Roztoky 2013, 31, s. 58–73.

VELFL, Josef a kolektiv. *Z historie staré Vltavy v okolí Chotilska*. Chotilsko: Obec Chotilsko 2013, 104 stran.

VENCLÍK, Viktor – SEJKORA, Jiří – ŠKÁCHA, Pavel – PAULIŠ, Petr – STÍSKAL, Ondra. *Vivianit z lomu Pohled (Česká republika)*. *Bulletin mineralogicko-petrologického oddělení*, Praha 2013, 21/2, s. 191–194.

II. Rozbor hospodaření za rok 2013

úč. 501 Spotřeba materiálu: 740 tis. Kč

- v této položce je zahrnuta spotřeba materiálu k zajištění odborné činnosti jednotlivých pracovišť muzea (např. konzervátorský materiál); k zajištění realizace výstav a doprovodných kulturních akcí (drobný výstavnický materiál); na nákup odborné literatury a předplatného odborných časopisů; na drobný provozní materiál k údržbě objektů (nátěrové hmoty, spojovací materiál apod.); na pohonné hmoty do služebních vozidel, sekaček trávy, zahradního traktoru a motorové pily; čerpání je v souladu s rozpočtem; v porovnání s předchozím rokem bylo čerpání nižší.

úč. 502 Spotřeba energie: 1 843 tis. Kč

- v této položce je zahrnuta spotřeba elektrické energie, plynu a vody, čerpání je v souladu s rozpočtem; v porovnání s předchozím rokem bylo čerpání nižší z důvodu mírného podzimu a zimy.

úč. 504 Prodané zboží: 408 tis. Kč

- v této položce je zahrnut prodej suvenýrů, upomínkového zboží a regionálních publikací; čerpání je téměř v souladu s plánem, v porovnání s předchozím rokem bylo také čerpání nižší z důvodu menšího zájmu o suvenýry, byť návštěvnost zůstává přibližně na stejné výši i pestrost nabídky suvenýrů.

úč. 511 Opravy a udržování: 2 091 tis. Kč

- v této položce je zahrnuta údržba jednotlivých objektů a areálů muzea (elektrorevize drobného nářadí, průběžná údržba areálu MVS, průběžná drobná údržba objektů – zednické, instalatérské práce, elektropráce, nátěry, údržba vozového parku, údržba důlních lokomotiv, důlní techniky, revize zabezpečovacího systému, apod). Na této položce bylo čerpání oproti rozpočtu mírně zvýšené; v porovnání s předchozím rokem bylo čerpání nižší.

úč. 512 Cestovné: 239 tis. Kč

- v této položce jsou zahrnuty náklady na služební cesty spojené s účastí na tuzemských i zahraničních seminářích, konferencích, veletrzích cestovního ruchu, instalacích putovních výstav, archeologických, historických, přírodovědných a dalších výzkumech; v porovnání s předchozím rokem bylo čerpání nižší.

úč. 513 Náklady na reprezentaci: 20 tis. Kč

- v této položce jsou zahrnuty náklady na občerstvení při vernisážích výstav, občerstvení pro účinkující při doprovodných kulturních akcích (Masopust v Hornickém muzeu, Masopust ve Skanzenu, Festival muzejních nocí, Štědrovečerní šichta v Prokopské štolě); občerstvení pro účastníky bezplatné praxe studentů SPŠ Příbram v muzeu; v porovnání s předchozím rokem bylo čerpání nižší.

úč. 518 Ostatní služby: 1 749 tis. Kč

- v této položce jsou zahrnuty náklady na realizaci expozic a výstav, propagaci, nájemné, služby spojů, služby spojené s údržbou PC programů, právní služby, překladatelské služby, doprovodné kulturní akce (Masopust v Hornickém muzeu, Masopust ve Skanzenu, Velikonoce v hornickém domku, Rekonstrukce bitvy u Slivice, Festival muzejních nocí, Dětský den s permoníky, Den řemesel, Den Středočeského kraje, Vánoce v hornickém domku, Štědrovečerní šichta v Prokopské štolě) a ostatní drobné služby (odvoz TKO, služby prádelny apod.). Tato položka byla čerpána v souladu s rozpočtem; v porovnání s předchozím rokem bylo čerpání nižší.

úč. 521 Mzdové náklady: 11 494 tis. Kč

- v této položce jsou zahrnuty náklady na platy zaměstnanců a ostatní osobní náklady. Tato položka byla čerpána v souladu s rozpočtem; v porovnání s předchozím rokem je čerpání vyšší o 0,8 % z důvodu zahájení sezony ve Skanzenu Vysoký Chlumeč již od začátku dubna.

úč. 524 Zákonné soc. pojištění: 3 656 tis. Kč

- v této položce jsou zahrnuty náklady na odvody sociálního a zdravotního pojištění z objemu vyplacených mezd. Položka byla čerpána v souladu s rozpočtem; v porovnání s předchozím rokem bylo čerpání vyšší v souvislosti s vyšším objemem vyplacených mezd.

úč. 527 Zákonné soc. náklady: 661 tis. Kč

- v této položce je povinný příděl do FKSP z objemu vyplacených mezd a náklady na stravování. Čerpání této položky je v souladu s plánem; v porovnání s předchozím rokem je čerpání vyšší z důvodu vyššího počtu vydaných stravenek.

úč. 549 Jiné ostatní náklady, úč. 569 Ostatní finanční náklady: 129 tis. Kč

- v této položce jsou zahrnuty náklady na pojištění majetku, bankovní výdaje a poplatky. Čerpání této položky je nižší, v porovnání s předchozím rokem je čerpání nižší.

úč. 551 Odpisy dlouhodobého majetku: 2 308 tis. Kč

- v této položce jsou zahrnuty náklady na odpisy strojů, zařízení a budov podle odpisového plánu. Položka byla čerpána v souladu s rozpočtem; v porovnání s předchozím rokem bylo čerpání vyšší z důvodu odepisování kulturních památek.

úč. 558 Náklady z dlouhodobého drobného majetku: 180 tis. Kč

- v této položce jsou zahrnuty náklady na pořízení nového drobného majetku – obměna jednoho PC, nákup sestavy lešení pro údržbu, dovybavení nové pracovní přírodovědců knihovny, obměna jednoho serveru; čerpání této položky je nižší, a to i v porovnání s předchozím rokem.

úč. 602 Tržby z prodeje služeb: 1 944 tis. Kč

- v této položce jsou zahrnuty výnosy z prodeje vstupenek, archeologických a ostatních odborných služeb. Tato položka byla naplněna podle plánu; v porovnání s předchozím rokem je naplnění nižší o 3,4 % z důvodu nižších výnosů ze vstupného a služeb za archeologické průzkumy.

úč. 604 Tržby za prodané zboží: 561 tis. Kč

- v této položce jsou zahrnuty výnosy z prodeje suvenýrů, upomínkového zboží a regionálních publikací; plnění rozpočtu na této položce je nižší, z důvodu menšího zájmu o suvenýry, byť návštěvnost zůstává přibližně na stejné výši i pestrost nabídky; v porovnání s předchozím rokem je naplnění nižší o 13,7 % z téhož důvodu.

úč. 64x Jiné ostatní výnosy; úč. 669 Úroky: 2 438 tis. Kč

- v této položce je zahrnut převod finančně nepokrytých odpisů a přijaté úroky a přefakturace služeb. V porovnání s předchozím rokem je naplnění této položky vyšší z důvodu vyššího objemu finančně nepokrytých odpisů.

úč. 67x Provozní dotace: 20 575 tis. Kč

- v této položce je zahrnuta provozní dotace, dotace z prostřednictvím zřizovatele ve výši 8 tis. Kč na posekání louky u Vranovic a dotace ze státního rozpočtu ve výši 67 000 Kč určená na pokrytí poloviny nákladů na restaurování lidových malovaných skříní. Položka byla naplněna v souladu s rozpočtem; v porovnání s předchozím rokem je naplnění nižší.

Závěrečné zhodnocení

- finanční prostředky na rok 2013 byly čerpány ve výši 99,7 %
- v souvislosti s poskytováním placených služeb Hornického muzea Příbram, př. o. veřejnosti došlo za rok 2013 ke snížení o 3,4 % v příjmových položkách ve srovnání s rokem 2012; tento pokles byl způsoben snížením tržeb ze vstupného a za archeologické služby; tržby z prodeje suvenýrů byly nižší o 13,7 % ve srovnání s rokem 2012 z důvodu nižšího zájmu návštěvníků o nákup suvenýrů, byť návštěvnost zůstává přibližně na stejné výši (120 106 vč. neplatících návštěvníků) i pestrost nabídky suvenýrů.

PaedDr. Josef Velfl, ředitel
Hornické muzeum Příbram, př. o.